

Danske Studerende ved Universitetet i Marburg.

Ved **Holger Fr. Rørdam.**

I Aaret 1872 begyndte Professor og Bibliothekar Carl Jul. Cæsar i Marburg Udgivelsen af det derværende Universitets Matrikel fra 1527 af, da Universitetet stiftedes. Siden fortsattes Udgaven i akademiske Programmer, indtil den 1888 efter Cæsars Død afsluttedes af Prof. F. Justi med Aaret 1636, da Universitetet paa Grund af Krigsurolighederne flyttedes fra Marburg til Giessen.

Universitetet i Marburg har aldrig været meget besøgt af Udlændinge. Det er derfor heller ikke ret mange Danske og saa godt som ingen Nordmænd, man finder indførte i dets Matrikel. I andre Henseender kan den derimod have Interesse ved forskellige Bidrag til Tidshistorien, særlig fra Trediveaarskrigens Tid, som den indeholder. Følgende, der vedrører religiøse Forhold, har jeg antegnet:

Ved Aaret 1615 fortælles en mærkelig Historie om, hvorledes Mag. Conradus Vietor Marpurgensis, der i en Række Aar havde været en udmærket Lærer ved det marburgske Pædagogium Mauritianum i Latin, Græsk, Hebraisk og Chaldæisk, gik over til Jødedommen. Han flygtede c. 1607 bort fra Embede, Hustru og Børn, og i flere Aar hørte man intet fra ham. Men 1614 skrev han fra Thessalonica til en tidligere Collega og fortalte, at han havde fundet Hvile for sin ved religiøse Tvivl ængstede Samvittighed ved at lade sig omskjære og optage i den jødiske

Menighed. Til sit Fædreland kunde han vel ønske at vende tilbage, men kun paa den Betingelse, at der blev sikret ham Frihed til at blive i Jødedommen.

Under samme Aar indeholder Matriklen for øvrigt en af Professor, M. Theodorus Vietor (maaske en Slægtning af ovennævnte) undertegnet udførlig Beretning om en polsk Jødes Overgang til Kristendommen og hans højtidelige Daab i Marburg Kirke.

Angaaende de i Matriklen nævnte danske studerende har jeg tilføjet nogle Notitser, naar jeg havde saadanne ved Haanden. Til de forekommende adelige Navne har jeg dog i Regelen ikke føjet Anmærkninger. Man har nu saa gode Hjælpemidler til Adelens Historie, at enhver, hvem det interesserer, let kan finde de fornødne Oplysninger.

-
- 1527, Thomas Zegerius medicarum Doctor Basiliensis, mathematicus¹⁾.
 1535, Nvbr. . . . Hieronimus Thenner²⁾.
 1536, Nvbr. 13. Hermannes Schoelus Danus³⁾.
 — — . . . Marcus Orne, Danus.
 1537, Juni 6. Joachimus Scheel, Danus.
 1565, April . . . Andreas Krabbe, Danus ex nobili familia.
 1571, Aug. . . . Cornelius ab Hambfort, Cimper⁴⁾.
 1580, Nicolaus Schultz, Danus.
 — Joannes Magnus, Danus.
 1584, Juni 19. Nicolaus Cramerus, Academiae Hafniensis in Dania professor⁵⁾.
-

¹⁾ Medtages, fordi han senere blev Professor ved Kbhvns. Univ. (s. Rørdam, Kbh. Univ. Hist. I, 536).

²⁾ Siden Kong Frederik II's tyske Kansler. Døde som Statsfange paa Dragsholm. (Rørdam, Hist. Kirkeskrifter I. og 2. R. II).

³⁾ Herman Skeel, siden kgl. Sekretær. (Ny kirkeh. Saml. II).

⁴⁾ Den bekendte Historiker.

⁵⁾ En Professor ved Kbhvns. Univ. af Navnet Nic. Cramer findes ikke. Formodentlig maa det være Nicolaus Cragius, der menes. Han var vistnok ikke den Gang endnu Professor, men kan maaske

- 1584, Jun. 19. Theodoricus Johannes Mollerus, Danus.
 — — 21. Nicolaus Laurentius Nidrosiensis, Noruegius¹).
 1588, Apr. 30. Simon Nicolaus Hollenius, Noruegus.
 — — 30. Franciscus Brakenhusius, Danus.
 — — 30. Georgius Brakenhusius, Danus.
 — — 30. Magnus Schram, Danus.
 — Jun. 20. Gellius Saserides, Danus Hafniensis²).
 1589, — 23. Joannes Maierus, Flensburgensis.
 1590, Apr. 26. Saxo Laurentii, Strandtinsulanus Holsatus³).
 1591, Okt. 25. M. Petrus Nicolai, Cimber.
 1592, Okt. 3. Alexander Janus, Hafniensis Danus⁴).
 1593, Feb. 23. Georgius Olai, Hotersnensis Danus.
 — Apr. 19. Severinus Christianus Schavenus Danus⁵).
 — — 19. Magnus Krabbe, Danus⁶).
 — — 19. Petrus Julius, Danus⁷).
 — Jul. ... Joannes Clementinus, Lundensis Danis.
 — — ... Joannes Jacobi, Hafniensis Danus.
 1595, Jul. 10. Asmundus Tychicus, Lundensis Danus⁸).
 1599, Mar. 21. Hieronymus Cypræus, Schleswicensis⁹).
 — Jul. 17. Hermannus Nicolai, Forslovius Danus¹⁰).

have faaet et Løfte om at blive det. I ethvert Tilfælde havde han, før han rejste ud, som Rektor ved Frue Skole været Lector Musices.

¹) Niels Lauritsen Arctander, siden Biskop i Viborg.

²) Siden Professor ved Kbhvns. Universitet.

³) Navnet er senere udslettet.

⁴) Alexander Hansen Lejel, siden Rektor i Helsingør, † 1600 (K. S. 3. R. IV, 335 f.).

⁵) Var Hovmester for de to følgende. Han blev dræbt paa Grænsen af Savoien og Frankrig (Danske Saml. I, 357).

⁶) Til Vegholm.

⁷) Til Hesselmed og Gjorslev, † 1612 (s. D. Saml. I, 357 f. K. S. 4. R. I, 222. 227—31.)

⁸) Søn af Biskop Tyge Asmundsen, siden Præst i Løvested i Skaane (s. Ny kirkehist. Saml. VI, 605).

⁹) Søn af Dr Povl Cypræus (s. K. S. 4. R. I, 5. Møller, Cimbr. lit. I).

¹⁰) Siden Prof. ved Kbhvns. Universitet.

- 1599, Jul. 17. Christianus Frisius, Danus¹⁾.
 — — 17. Biorno Frisius, Danus.
 1600, Okt. 31. Johannes Sylvester, Flensburgensis Holsatus.
 — Dec. 17. Lago Christianus, Ripensis Danus²⁾.
 1601, Okt. 19. Hermanus Latherus, Husanus Holsatus.
 1602, Mar. 14. Nicolaus Mothius, Flensburgensis Holsatus.
 1603, Jun. 21. Franciscus Eysenberg, Danus³⁾.
 — — 25. Johannes Lassæus, Tunderensis Holsatus.
 1604, Apr. 17. Ivarus Bryske, Danus.
 — — 17. Johannes Michaelius, Danus⁴⁾.
 1605, Jun. 8. Budæus Nicolai, Aarhusius Danus⁵⁾.
 — — 8. Olaus Worm, Aarhusius Danus⁶⁾.
 1607, Dec. 28. Joh. Christianus Bollingus, Danus⁷⁾.
 — — 28. Falco Giøe, Nobilis Danus.
 1608, Jan. 15. Johannes Birchittus, Danus⁸⁾.
 — — 15. Burchardus Rhuth, Danus.
 — — 15. Vincentius Stenonis, Danus.
 1609, Nov. 3. Jacobus Erasmus, Coagiensis Danus⁹⁾.
 — — 8. M. Ivarus Stubbæus, Hebraicæ lingvæ professor Hafniæ¹⁰⁾.
 1610, Okt. 10. Olaus Jacobus, Ottoniensis Danus¹¹⁾.
 — — 12. Johannes Andreæ Tausanus, Ripensis Dan.¹²⁾

¹⁾ Chr. Friis til Kragerup, siden Kongens Kansler. Den følgende var hans Broder.

²⁾ Se Rørdam, Kbh. Univ. Hist. III, 440. 549. 592.

³⁾ Se Saml. t. Fyens Hist. og Topogr. III, 284 f.

⁴⁾ Siden Biskop i Odense. Var Iver Bryskes Hovmester (s. Bloch, Fyens Geistlhd. I, 90).

⁵⁾ Siden Præst v. Frue K. i Aarhus.

⁶⁾ Siden Professor ved Kbhvns. Univ.

⁷⁾ Jens Chr. Bolding døde 1628 som Præst i Nordby paa Samsø.

⁸⁾ Hans Birket, s. Rørdam, Hist. Saml. og Studier. III, 23. De to næstfølgende Adelsmænd vare under hans Vejledning.

⁹⁾ Jacob Rasmussen Brochmand, siden Rektor paa Herlufsholm (se Wad, Rekt. paa Herlh. S. 28 ff.).

¹⁰⁾ Iver Stub var da nys afsat for sine calvinske Sympathier.

¹¹⁾ Søn af Biskop Jacob Madsen, siden Læge i Odense.

¹²⁾ Søn af Historiekriverv. Anders Sørensen Vedel, siden Rektor i Malmø.

- 1612, Nicolaus Fossius, Danus¹⁾.
 — Georgius Kilianus, Ripensis Danus²⁾.
 — Fridericus Severinius Petri filius, Danus³⁾.
 1613, Apr. 26. Bernhardus Soltovius, Slesviga-Holsatus.
 — Maj 31. Ericus Krabbe, Danus.
 1613, Dec. 3. Johan. Rhodius, Hafnia-Danus⁴⁾.
 — — 23. Canutus Willfeldius } Nobiles
 — — 23. Franciscus Willfeldius } Dani
 — — 23. Jacobus Willfeldius } fratres.
 — — 23. Christianus Willfeldius } Nobiles Dani
 — — 23. Cornificius Willfeldius } fratres.
 — — 23. Janus Bille Sthenonides, Nobilis Danus.
 — — 23. Henricus Rantzovius, Bredonis filius. } Nobiles
 — — 23. Henricus Rantzovius, Henrici filius. } Dani.
 — — 23. Gerhardus Canuti, Danus.
 1615, Aug. 19. Henricus Podbusck, nobilis Danus⁵⁾.
 — — 19. Nicolaus Busck, Danus⁶⁾.
 — Christianus Friderici Busck, Danus.
 1615. Tertia promotio fuit Facultatis Theologicæ, in qua
 Rev. et Clar. vir Dn. Raphael Eglinus Iconius Tigurinus, SS. Theol. D. et Professor celeberrimus, d. 17.
 Augusti Doctorales in Theologia honores in splendido et solenni actu contulit Rev. et Clar. viro Dn. M. Philippo Cæsari, Cassellano, Superattendenti Holsatiæ et Concionatori aulico illustr. et cels. Holsatiæ Principis et Domini, Dni. Joannis Adolphi, Principis religiosi et orthodoxi. Literis humanioribus operam dederat hic Candidatus Casellis primum in Schola civica, deinde in illustri Mauritiano gymnasio ibidem,

¹⁾ Siden Provincialmedicus i Lund (se Rørdam, Hist. Saml. og Studier II, 102 ff. .

²⁾ Maaske den Jørgen Kjeldsen, der siden var Præst i Føns og Ørslev.

³⁾ Søn af Livlægen Peder Sørensen, siden selv Læge.

⁴⁾ Den bekendte lærde Hans Rode (s. Bruuns Monografi om ham).

⁵⁾ Se K. S. 4. R. V, 730 ff.

⁶⁾ Niels Frederiksen Busch fra Ringkjøbing (s. Wad, Rekt. p. Herlufsholm, S. 59).

postea adultior factus in inclyta Academia Marpurgensi per annos complures¹⁾, in qua officium stipendiarii maioris sustinuit cum laude, et solidam Theologiarum rerum doctrinam sibi comparavit, unde Magisterii titulum et publicum eruditionis testimonium consecutus est, antequam in Holsatiam commigraret, vir apertus et orthodoxus²⁾).

1616, Aug. 31. Christianus Ulfeldius, Nobilis Danus.

— — 31. Janus Bille, Nobilis Danus.

1617, Apr. 10. Petrus Erasmi, Holsatus Husensis.

1618, Maj 12. Henricus Posthius, Danus.

1630, Jul. 26. Augustus Lauth, Husensis Holsatus.

1634, Aug. 26. Friedericus Jessen, Husanus Holsatus.

¹⁾ Ved Univ. i Marburg blev han indskreven 26. Apr. 1602.

²⁾ Havde Forfatteren af disse Linier kjendt Slutningen af Phil. Cæsars Liv, var Omtalen vist bleven en anden; thi han, der var opdragen som Lutheraner, blev i Marburg Calvinist, og tilsidst endte han som romersk Katholik. Om den mærkelige Rolle, han en Tid spillede i den slesvigske Kirke, da han var den gottorpske Hertug Johan Adolphs kirkelige Raadgiver og villige Redskab, er fortalt i Dansk biogr. Lex. IV, 125.